

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Másfél milliárd odaégett az éjszaka*

Forrás:

Világ

Bp.
(Hely)

1922. VIII. 3
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

614.84

Hely

Idő

v. 1922 "

Személy

Másfél milliárd odaégett az éjszaka

Leégett a Silos telepe

(A Világ tudósítójától.) Ma este félkilencor másodszor szállott föl a vöröskakas Budapesten, ezúttal a Silos gabona- és áruaktárt borítva lángokba. A Silos, amely a Luczenbacher-örökösök tulajdona, óriási kiterjedésű komplexum, négy utca határolja, a Pozsonyi-ut, a Wahrmann-utca, a Pannonia-utca és idetorkollik a Katona József-utca is. A Silost már régebb idő óta nem használták föl eredeti rendeltetésére, a város fejlődésével ugyanis hatalmas bérpaloták épültek körötte — így a Palatinus-házak, a Schmidt-féle butortelep és a Pannonia-, továbbá a Wahrmann-utcaiban is óriási öt-hatemeletes bérpaloták —, így éppen a tűzveszélyre való tekintettel nem használták föl a régi épületeket többé raktárul. A háboru alatt kényszerűségből katonaságot helyeztek el benne, majd a forradalmak alatt ismét a legkülönbözőbb árukat raktározták el az óriási telepen. Volt itt gabona, liszt, bab, a legkülönbözőbb élelmiszerek, butorok, továbbá az Állami Anyagértékesítő Részvénytársaságnak igen sok mezőgazdasági gépe. Mindez azonban nem volt olyan veszélyes, mint az az ötszáz hordó benzin, amit a határozott tilalom ellenére a telepen egyes lelkiismeretlen cégek elhelyeztek. Budapest egyik legtűzveszélyesebb épülete volt a Silos és csodálatos, hogy a főváros mégis megtűrte, hogy újból árut helyezzenek el a régi korhadt fabarakkokban. Csak a háborúval magyarázható meg ez, hiszen még a Palatinus-házak építésekor tervbe volt véve a Silos lebontása, amit bizonyít az is, hogy a Katona József-utcát a Silos két részre szakítja.

Este félkilencor vette észre a tüzet az egyik lakó, akinek ott van vasraktára. Rögtön jelezte a Neuschloss-fatelep tűzjelzőjén a tüzet, amihez a tűzoltóság óriási készültséggel vonult ki, hiszen sok-sok százmillióra rugó értékek forogtak magán

a telepen is veszélyben és gondolni kellett arra is, hogy a környező hatalmas bérpaloták is tüzet fognak. A telep északi, Wahrmann-utca felé eső részén ütött ki a tűz, de a ma este dühöngő hatalmas szél hamar tova röpitette a szikrákat a többi, forróságtól kiszáradt, korhadt fadarabokra is, úgy, hogy rövid pár percen belül már három épület fogott lángot, majd az ott elhelyezett benzineshordók hangos robbanásai közepette a tűz mind tovább és tovább harapódzott. Háromnegyedkilencor már olyan hatalmas lángokkal égett a telep, hogy a város legtávolabb eső pontjairól is lehetett látni az izzó lángnyelveket, melyek bevilágították az eget. Autókon és kocsikon rohant Budapest kíváncsi közönsége a „szép“ tüzet nézni és a rendőrség, mely ugyan idejekorán kivonult a tűz színhelyére, képtelen volt az óriási területet elzárni a kíváncsiak elől, úgy, hogy a tűzoltóság munkája az első percekben nagyon meg volt nehezítve. Később azután katonaságot vezényeltek ki a tüzhöz, mely azután lassan-lassan kezdte helyreállítani a rendet, majd polgárőrség alakult és az vont korlátozt a veszélyeztetett terület körül.

A rendőrség azonnal megkezdte természetesen a nyomozást, hogy kit terhel a vétkes könnyelműség azért, hogy Budapestnek ugyszólván a szívében kétszázötven hordó benzint, háromszáz hordó olajat, közel száz hordó nyomdafestéket, dinamit-sirt és más, ehhez hasonló könnyen gyuló tűzveszélyes, anyagot halmoztak föl, holott legszigorubb tilalom tiltja ezeknek a tartását. Mindenestre szolgáljon tanulságnak ez az eset a Siloshoz hasonló tűzveszélyes épületek számára és szolgáljon tanulságnak az arra hivatott hatóságoknak is arra, hogy a tűzrendészeti rendeletek betartását ezentul az eddiginél szigorubbban kezeljék.

A tűz színhelyén

Este kilenc órakor Budapest égboltja észak felől vörös fényben lángolt föl. Az utcán járókelő emberek egymástól kérdezték, hogy vajjon mi éghet. A legképtelenebb föltevések hangzottak el. Egyesek azt mondták, hogy a Palatinus-házak gyulladtak ki, mások Óbudán keresték a tűz fészket, némelyek pedig a Viktória-malmot vették gyanuba. Valóságos néparadat indult el a tűz felé; gyalogszerrel, villamossal, kocsin igyekeztek az emberek mennél közelebb jutni a tüzvészhez. A Margithid környékén lakó asszonyok és gyerekek sirva rohantak otthonaik felé, hiszen senki nem tudta megmondani, hogy voltaképpen melyik utcában is dühöng a tüzvész. A hihetetlen gyorsasággal kivonult tűzoltóság már mindenütt munkában állott, de munkájukban mindenütt akadályozta a kíváncsi tömeg. A tűz elfojtásáról természetesen szó sem lehetett, mert a telepen elhelyezett, könnyen gyuló anyagok pillanatok alatt lángborították körülbelül a telepnek háromnegyed részét és az este kerekedett óriási szél természetesen csak elősegítette a tüzvészt pusztításában. Így a tűzoltóság munkája csak a tüzvész lokalizálására szorítkozott, mert hiszen veszélyben forogtak úgy a Pozsonyi-uton álló Palatinus-házak, mint a Wahrmann-, Pannonia-, Csáky- és Katona József-utcák hatalmas bérpalotái is. Mindjárt a tüzvész kezdetén jelentették a tűzoltóknak, hogy a Csáky-utca 18. és a Pannonia-utca 9. sz. házak is már tüzet fogtak. Szerencsére csak félszázötven

eset volt mind a kettő, mindazonáltal a Csáky-, Pannonia- és Katona József-utcák lakói már menekülésre gondoltak, csomagolni kezdtek, sőt több ház előtt már hirtelen előkerített társzekerekre rakták butoraikat a megrémült lakók. Magát a hatalmas lángokkal égő telepet megközelíteni szinte lehetetlen volt a hősiesség önfeláldozással működő tűzoltóknak, mert újabb és újabb robbanások reszkettették meg a levegőt, az ott elhelyezett benzines hordók robbantak fel ugyanis hangos pukkanással. Körülbelül száz hordó benzint és nyolcvan hordó olajat sikerült kigurítani a láng-

tengerből a tűzoltóknak és az önként jelentkező embereknek, de mindig újabb és újabb robbanások következtek be, mert a telep legkülönbözőbb helyein voltak elrejtve ezek a hordók.

A Mundus telepén tört ki a tűz

Maga a tűz a Mundus hajlított butoráruhágyár telepén keletkezett, ahol körülbelül kétszáz millió korona értékű butor lett a lángok martaléka, melyet a napokban kellett volna Bruzellebe kiszállítani. Elpusztult ugyanott a Vigszínház új berendezésének körülbelül a harmadrésze is, mintegy 200 ülés, melyet szintén a napokban kellett volna leszállítani. Leégett Schmidt Miksa itteni butorraktára is, s sok menekült butora, ami a Mundus raktárában volt. A Heisler és Kószol-cég papirraktára itt volt elhelyezve, melyben több vagon irdapapír és több vagon kátránypapír volt. Természetesen ez is mind elpusztult. A Légrády Testvérek istállója is leégett, több ló pusztult el benne. Ezeket kívül tizenöt vagon ammoniákszóda, — melyet a szappangyártásnál használnak fel, lett a lángok martaléka, mely tegnap érkezett Romániából. Egy másik raktárban tizenöt vagon gyógynövény volt elhelyezve, már készen becsomagolva, hogy külföldre szállítsák nemes valutáért, de természetesen megmenteni ezt sem lehetett. Ugyanebben a raktárban temérdek autógummi is volt beraktározva. A telep legdélibb részén voltak a Futura raktárai, telve mezőgazdasági gépekkel, közvetlen mellette pedig a kincstári tulajdont képező Anyagértékesítő Részvénytársaság barakkjai, melyekben szekerek, zsákok, boronák és a legkülönbözőbb mezőgazdasági cikkek voltak elhelyezve. Ezen túl már csak két barakk sor áll, melyekben sok vagon kénpor, műtrágya és más ehhez hasonló könnyen gyuló anyag van, de ez ideig még sikerült megakadályozni ezeknek a barakkoknak a kigyulladását. A kár hozzávetőleg másfélmilliárd koronára tehető, de kérdés, hogy sikerül-e megmenteni az eddig még épen levő barakkokat, mert ha még azok is elpusztulnának, úgy még több száz millióval lenne a kár nagyobb.

Terjed a tűz

A sziget-utcai részen volt a legkisebb a tűz pusztítása, noha a tűz tulajdonképpen itt keletkezett, azonban a szél csakhamar megfordította a tűz irányát, amely azután átcsapott a Pannonia- és Sziget-utcák sarkán lévő kis házra, ahol Katona Lajos cipészüzlete van. Itt Katona inasai már aludtak, a tűz azonban fölriasztotta őket, mire fejvesztetten menekülni kezdtek. Erről a házról a szomszédos Spirai-féle autógaragéra terjedt tovább a tűz, ahol igen sok autó volt, azonban sikerült ezek legnagyobb részét még idejében megmenteni, két autó azonban, amelyek nem voltak felszerelve, bennégett, ugyancsak különféle felszerelési tárgyak és gépek is. Ez a két ház teljesen leégett. A szemben lévő Phönix-filmfőbevető telepen a tűz nem pusztított, azonban a telep ke-

ritését a mentés közben több helyen szét kellett bontani.

A mentés

Az első intézkedéseket Zilahy rendőrfőfelügyelő fogatosította, akinek Szecső menekült rendőrtisztviselő, valamint Fehér Imre közrendőr segédkeztek. Zilahy főfelügyelő a mentés munkálatairól a következőket mondotta:

— Körülbelül félkilenc óra tájban jelentették, hogy a Wahrmann-utcai fatelep gépházánál tűz ütött ki. Néhány percre rá már az emberek ezrei lepték el az utcákat, úgy hogy csaknem lehetetlen volt a tüzet megközelíteni. Az első teendőm az volt, hogy lebontattam a Vigszínház diszletraktárának kerítését, amely szomszédos a Silos-telep-pel, hogy így megakadályozzam a tűz tovaterjedését. Igen nagy veszély fenyegette a Pannonia-utca 9/a. számú házat, mert közvetlen közelében, az egyik üres telken körülbelül kétszázötven hordó benzint, háromszáz hordó olajat találtunk, amely tudomásunk szerint, nem volt bejelentve és ezideig még nem is sikerült megállapítani, hogy kinek a tulajdonát képezik. Ezeket a hordókat fadradságos munkával kellett innen eltávolítani.

A hatalmas tüzhöz a tűzoltóság csaknem teljes készenléttel vonult ki. Megjelentek a második, negyedik, ötödik, hatodik kerületi és központi tűzoltókirendeltségek Breuer Szilárd tűzoltófőparancsnok, Áuschi főfelügyelő és Kállay László tűzoltófőtiszt vezetésével.

Kállay tűzoltófőtiszt a tűz keletkezéséről a következőket mondotta:

— A tűz a Wahrmann-utcai rész legszélsőbb barakkjánál kezdődött, csakhamar azután a szél a Pannonia-utca felé terelte, innen azután lehozódott a Csáki-utca 18. számú házig. Ez a ház erősen veszélyeztetve volt, amennyiben az ablakok keretei egészen megszenesedtek, úgy hogy a lakók legnagyobb része a házat ki is üritette. Ekkor sikerült azután a gőzfecskendők segítségével a tüzet ezen a részen lokalizálni.

A rendőrség részéről Nádossy Imre országos főkapitány, Marinovich Jenő főkapitány, Szeszlér Hugó főkapitányhelyettes és Beniczky Tamás rendőrfőparancsnok jelentek meg a tüznél. Nagyszámú katonaság és folyamórség segédkezett a rend fenntartásában. A mentők dr. Viroztek Győző mentőfőorvos vezetésével jelentek meg, azonban csak kevés dolguk akadt, legnagyobb részt azok az emberek szenvedtek könnyebb sérüléseket, akik a barakkok körül az oltásnál segédkeztek.

Kállay tűzoltófőtiszt kijelentése szerint a tűz éjjeli féltizenkettőkor lokalizáltnak tekinthető. Amennyiben lehetséges, a tűzvizsgálatot még holnap megtartják.

A Pannonia-utca 9/a. számú ház lakói 15.000 koronát ajánlottak fel a tűzoltóság céljaira. Ez uton kéri a tűzoltóság megbízottját, hogy ez

ügyben Löbl Marcell nagymező-utcai nyomdájában jelentkezni sziveskedjék.

A tüzet lokalizálták

A tűzoltók, dacára a tűz óriási kiterjedésének, ami minden összeköttetést és együttműködést megakadályozott, hihetetlen erőfeszítéssel dolgoztak a tűz lokalizálásán, ami éjjel után sikerült is. A mentők teljes apparátusukkal vonultak ki, de szerencsére csak aránylag kevészer kellett segítyt nyújtaniok, mindössze tíz esetben vettek ápolásba sebesülteket, kiknek javarésze az önfeláldozóan küzdő tűzoltók közül került ki. Éjjel két óraker a tűz még hatalmas lángokkal lobbog, de lokalizáltnak tekinthető, amiről különben a kivonult tűzoltóság gondoskodik, mely teljes létszámmal maradt künn továbbra is a tüznél.